

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

Prorail B.V.

Postbus 2038 F2.16
3500 GA UTRECHT

Datum 15 juli 2020
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte ,

Op 21 april 2020 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvulling van 28 mei 2020 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Spoorverdubbeling Heerlen-Landgraaf', gelegen in de gemeente Landgraaf. Het project betreft het verdubbelen van het spoor tussen station Heerlen en station Landgraaf. De werkzaamheden bestaan uit het verplaatsen, vernieuwen en opbreken van wissels, het aanpassen van perrons, het verlagen van de doorgang bij de Spoorstraat en kunstwerken vernieuwen en uitbreiden. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub a en sub b, Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de hazelworm (*Anguis fragilis*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 01-januari 2021 tot en met 30-november 2022 ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub b, Wet natuurbescherming voor zover dit betreft beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de hazelworm (*Anguis fragilis*).

Ik verleen u geen ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub a, Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen van de hazelworm.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

**Rijksdienst voor
Ondernemend
Nederland**

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
5190023636130

Kenmerk
WNB/2020/016.toek

Bijlagen
3

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
- a. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- c. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'Spoorverdubbeling Heerlen-Landgraaf', gelegen in de gemeente Landgraaf aan het spoor in de omgeving van de Patronaatstraat 4, de Spoorstraat 10 en de Leenstraat 2 zoals is weergegeven in figuur 2-2 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan hazelwormen spoorverdubbeling Heerlen- Landgraaf' van 10 april 2020 (bijlage 2).
- d. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- e. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- f. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- g. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- h. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in paragraaf 4.4 en 4.5 van het bij de aanvraag toegevoegde rapport 'Activiteitenplan hazelwormen spoorverdubbeling Heerlen- Landgraaf' van 10 april 2020 (bijlage 3 bij dit besluit).
- i. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de overwinteringsperiode van de hazelworm. Deze loopt globaal van oktober tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de hazelworm.

- j. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare broedperiode van vogels. Deze loopt globaal van half maart tot en met half juli. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van vogels.
- k. De werkzaamheden worden zo veel als mogelijk vanaf het spoor uitgevoerd, zodat het leefgebied van de hazelworm zo min mogelijk wordt betreden.
- l. Het werkgebied dat dienst doet als leefgebied voor de hazelworm wordt – fasegewijs – ongeschikt gemaakt voorafgaand aan de werkzaamheden en ongeschikt gehouden totdat de geplande spoorwerkzaamheden zijn afgerond. Het ongeschikt maken vindt plaats door het terrein te maaien (op 10 centimeter boven maaiveld) en te ontdoen van beplanting. Hierbij wordt enerzijds rekening gehouden met de winterrustperiode van de hazelworm én het vogelbroedseizoen en anderzijds wordt er hierbij in de directe nabijheid voldoende dekking behouden zodat de hazelworm zich hierin kan terugtrekken. Daarnaast worden voldoende lijnvormige structuren in stand gehouden zodat de connectiviteit van het leefgebied behouden blijft.
- m. De ecologisch deskundige begeleidt het verder verbeteren van de kwaliteit van het leefgebied door open zonplekken te creëren en/of extra schuilplaatsen aan te bieden in de vorm van takkenrillen, boomstammen en maaisel- of bladhopen op locaties waar deze weinig voorhanden zijn. De kwaliteitsverbeteringen van het leefgebied zijn uitgevoerd op het moment van de afronding van het spoorproject.

Zorgplicht

Ik wijs u er op dat u op grond van artikel 1.11, Wet natuurbescherming de volgende maatregel in acht dient te nemen:

- n. Conform de zorgplicht en teneinde een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, dient er altijd, ook na de werkzaamheden, hazelwormvriendelijk maai-beheer uitgevoerd te worden. De ecologisch deskundige dient de maaihoogte te bepalen op het tracé waar leefgebied van de hazelworm aanwezig is. Hierdoor blijft er langs het spoor voldoende vegetatie aanwezig waar de hazelwormen in kunnen schuilen.

Overige voorschriften

- o. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

- p. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- q. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum

Onze referentie
5190023636130

Kenmerk
WNB/2020/016.toek

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze:

Arjan Wierda
De Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Afwijzing artikel 3.10, lid 1, sub a, Wet natuurbescherming

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub a, Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen. Ontheffing voor het opzettelijk doden of vangen van de hazelworm is in casu niet aan de orde. Er worden door u voldoende maatregelen genomen om het opzettelijk doden of vangen van de hazelworm te voorkomen.

Instandhouding van de soort

Artikel 3.10, lid 1, sub b, Wet natuurbescherming

De hazelworm is in het plangebied aangetroffen. De omgeving rondom het spoor doet dienst als leefgebied van de hazelworm. Door de werkzaamheden worden voortplantings- of rustplaatsen van de hazelworm opzettelijk beschadigd of vernield.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in paragraaf 4.4 en 4.5, van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan hazelwormen spoorverdubbeling Heerlen- Landgraaf' van 10 april 2020. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen

Door de werkzaamheden gaat een deel van het leefgebied van de hazelworm tijdelijk verloren. Het deel gaat dienst doen als werkgebied om het verdubbelen van het spoor te bewerkstelligen. Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het leefgebied van de hazelworm tijdelijk ongeschikt gemaakt middels het maaien en verwijderen van struweel. Het maaien vindt plaats op 10 centimeter boven het maaiveld. Daarnaast wordt tijdens de werkzaamheden zoveel mogelijk vanaf het spoor gewerkt, zodat het leefgebied zo min mogelijk wordt verstoord. De werkzaamheden aan het spoor zullen volgens uw planning uiterlijk 10 juni 2022 afgerond zijn. Tot die tijd zal het werkgebied als leefgebied voor de hazelworm niet geschikt zijn. Het gebied is hierdoor van januari 2021 tot 10 juni 2022 niet beschikbaar als leefgebied voor de hazelworm.

De hazelworm komt algemeen voor in dit gedeelte van Limburg. Er worden aanvullende en vroegtijdige maatregelen voor de soort getroffen om te garanderen dat er, ook in de directe nabijheid van het werkgebied, voldoende geschikt leefgebied voor de soort resteert en anders beschikbaar komt. Daarnaast blijft de connectiviteit van het leefgebied behouden door voldoende lijnvormige structuren in stand te houden. Zo blijft er ook uitwisseling mogelijk, onder andere met dieren en populaties die verder naar het oosten voorkomen. De werkzaamheden zijn van tijdelijke aard en het werkgebied kan na afronding van het project weer

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum

Onze referentie
5190023636130

Kenmerk
WNB/2020/016.toek

als leefgebied van de hazelworm fungeren. De hazelworm is in dit deel van Limburg een algemeen voorkomende soort met een wijde verspreiding.

Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen zorgt u voor voldoende alternatief leefgebied dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen voor de aanwezige populatie van de hazelworm. De gunstige staat van instandhouding van de hazelworm komt daarmee niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

De voorgenomen ontwikkeling is locatie specifiek, waardoor er geen alternatieve mogelijkheden bestaan voor het voornemen van het verdubbelen van het spoor. Het betreft momenteel nog een enkel spoor en dat beperkt de dienstregeling naar en vanuit Duitsland.

De werkzaamheden kunnen vanwege de spoordiensten en veiligheid alleen worden uitgevoerd in de ver van tevoren vastgestelde treinvrije periodes. Het uitvoeren van de werkzaamheden staat gepland aan het einde van de winterrustperiode en het begin van de actieve periode van de hazelworm, waardoor er negatieve effecten op zouden kunnen treden. Om deze reden worden er voorafgaand aan de werkzaamheden mitigerende maatregelen genomen om de negatieve effecten tot een minimum te beperken. Zo wordt het leefgebied van de hazelworm rondom het spoor tijdelijk ongeschikt gemaakt. Daarnaast worden werkzaamheden zo veel als mogelijk vanaf het spoor uitgevoerd, zodat het leefgebied van de hazelworm zo min mogelijk wordt betreden. Verdere maatregelen die specifiek voor de hazelworm worden getroffen en de maatregelen die voor andere soorten (conform artikel 1.11, Wet natuurbescherming) worden getroffen zijn terug te vinden in het ecologisch werkprotocol.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (niet midden in de kwetsbare periode) wordt schade aan de hazelworm zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen genoemd in de artikelen 3.8, lid 5, sub b en 3.10, lid 2, Wet natuurbescherming 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' en 'in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum

Onze referentie
5190023636130

Kenmerk
WNB/2020/016.toek

bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde'.

Duitsland en Nederland zijn belangrijke handelspartners van elkaar. In beide landen bestaat de behoefte en de ambitie om door middel van grensoverschrijdende spoorverbindingen personenvervoer tussen de regio's Limburg en Noordrijn-Westfalen eenvoudiger en sneller te maken, met als doel stimulering van de economie, werkgelegenheid en kennisontwikkeling of -uitwisseling in het Euregio Maas-Rijn gebied. Momenteel is er op de corridor Zuid-Limburg – Regio Aachen één grensoverschrijdende treindienst per uur, die pendelt tussen Heerlen en Herzogenrath. Om een tweede grensoverschrijdende treindienst in de regionale openbaar vervoersconcessie Limburg mogelijk te maken is het noodzakelijk dat het spoor tussen Heerlen en Landgraaf wordt verdubbeld om zo de capaciteit tussen Heerlen en de Duitse grens optimaal te benutten.

Het project is als "no-regret maatregel" benoemd en opgenomen en begroot in het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT): ongeacht de keuzes op bovenregionaal niveau dragen spoorverdubbeling en seinverdichting bij aan de capaciteitsuitbreiding voor internationaal spoorvervoer. Door de capaciteit van het spoor te vergroten kan de dienstregeling tussen Heerlen en Aachen uitgebreid worden van één trein naar twee treinen per uur. Hierdoor wordt de verbinding van het openbaar vervoer richting Duitsland verbeterd voor heel Zuid-Limburg, en de Parkstadregio in het bijzonder. Hiermee draagt het spoorproduct bij aan betere kwaliteit van het openbaar vervoer, reistijdverkorting en de sociaaleconomische cohesie en ontwikkeling van de grensregio. Door deze verbeterde verbinding zal ook meer gebruik gemaakt worden van het spoor en zal men de auto eerder laten staan, wat weer een positief effect heeft op het milieu.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat de belangen 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' en 'in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde' voldoende zijn om de negatieve effecten op de hazelworm, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**
Datum

Onze referentie
5190023636130

Kenmerk
WNB/2020/016.toek